

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SPRAWACH OLAF dot. ZPORR

1. Wykaz skrótów

IZ ZPORR	Instytucja Zarządzająca Zintegrowanym Programem Operacyjnym Rozwoju Regionalnego
IPOś	Instytucja Pośrednicząca
IW	Instytucja Wdrażająca
MF	Ministerstwo Finansów
KE	Komisja Europejska
OLAF	Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych

2. Cel i zakres stosowania

Niniejsza procedura określa zasady postępowania w przypadku pozyskania przez Instytucję Wdrażającą/Pośredniczącą informacji od OLAF o prowadzonym przez OLAF postępowaniu dot. projektu w ramach ZPORR i służy poprawnej realizacji obowiązków instytucji zaangażowanych we wdrażanie ZPORR wynikających z *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1073/99 z dnia 25 maja 1999 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) (Dz.U. 1999 L 136)*.

Ponadto procedura służy poprawnemu wykonywaniu obowiązków instytucji zaangażowanych we wdrażanie ZPORR, wynikających z systemu zarządzania i kontroli ZPORR.

3. Podstawa prawna

Podstawę prawną, w oparciu, o którą OLAF prowadzi postępowania w sprawach nadużyć finansowych stanowią następujące akty prawne:

- Decyzja Komisji z dnia 28 kwietnia 1999 r. ustanawiająca Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) (Dz.U. 1999 L 136).
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1073/99 z dnia 25 maja 1999 r. *dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) (Dz.U. 1999 L 136)*
- Rozporządzenie Rady (Euroatom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. *w sprawie kontroli oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. 1996 L 292)*;
- Podczas kontroli OLAF uwzględnia również przepisy krajowe obowiązujące w danym Państwie Członkowskim.

Na podstawie art. 6 ust. 6 oraz art. 7 rozporządzenia 1073/99 Państwo Członkowskie (w tym instytucje, biura, agencje działające w jego imieniu) zobowiązane jest udzielić OLAF niezbędnego wsparcia i pomocy, dostarczyć wszelkich informacji i dokumentów dotyczących podejrzenia nadużycia finansowego, korupcji lub innych przypadków działań niezgodnych z prawem, tak by umożliwić pracownikom OLAF wypełnienie ich obowiązków służbowych.

4. Przebieg kontroli OLAF na podstawie dotychczasowych doświadczeń w ramach ZPORR

Z dotychczasowych doświadczeń IZ ZPORR wynika, że po otrzymaniu informacji o nieprawidłowościach w realizacji projektu współfinansowanego ze środków funduszy strukturalnych, OLAF nadaje sprawie numer i tytuł (przykładowy numer sprawy: „OF/2008/00XXX”, XXX – to kolejny nr wyrażony w cyfrach arabskich). W sprawie gromadzona jest dokumentacja nt. projektu, którego dotyczy sprawa – w tym celu OLAF zwraca się do właściwych służb Państwa Członkowskiego z prośbą o przekazanie kompletu podstawowych dokumentów dotyczących projektu, w skład którego wchodzi zazwyczaj następujące dokumenty:

- Umowa o dofinansowanie projektu wraz z wnioskiem o dofinansowanie projektu,
- Informacje nt. stanu wdrażania rzeczowego i finansowego projektu (w tym zakresie np.: sprawozdanie z realizacji projektu + wyjaśnienia),
- Wnioski o płatność złożone przez Beneficjenta,
- Oraz ewentualnie np. umowy z Wykonawcą/Wykonawcami,
- Inne dokumenty wymagane przez OLAF,
- Wyjaśnienia o które prosi OLAF.

Z doświadczenia Instytucji Zarządzającej ZPORR wynika, że w tym celu OLAF kontaktuje się z Instytucją Wdrażającą, Pośredniczącą lub Zarządzającą za pomocą poczty elektronicznej, do wiadomości służb Pełnomocnika Rządu ds. Zwalczenia Nieprawidłowości Finansowych na Szkodę Rzeczypospolitej Polskiej lub Unii Europejskiej (w Ministerstwie Finansów) – partnera OLAF w Polsce. Informacje, o które prosi OLAF w większości przypadków przekazywane są przez Państwo Członkowskie w formie elektronicznej (decyduje o tym objętość dokumentów o które prosi OLAF).

UWAGA: w opinii IZ ZPORR dobrą praktyką IW/IPoś powinno być tworzenie, przechowywanie i udostępnianie na użytek kontroli zewnętrznych np. (NIK, UKS, OLAF) teczek (dossier projektu), w których gromadzone będą kopie podstawowych dokumentów projektu (umowa o dofinansowanie, wniosek o dofinansowanie, wyniki wszystkich przeprowadzonych kontroli).

Jeżeli w wyniku analizy treści informacji dot. podejrzenia nadużyć finansowych oraz dokumentów i wyjaśnień przekazanych przez Państwo Członkowskie OLAF uzna to za uzasadnione, wówczas wszczyna dochodzenie. Państwo Członkowskie (Instytucja Zarządzająca) jest informowane o tym fakcie za pomocą oficjalnego pisma. W ramach prowadzonego dochodzenia OLAF przeprowadza kontrole na miejscu. Kontrola w miejscu realizacji projektu może obejmować:

- kontrolę u Beneficjenta,
- kontrolę u dostawcy,
- kontrolę w IW/IPoś.

OLAF nie ma obowiązku przedstawiania instytucjom krajowym przyczyny wszczęcia dochodzenia, które mogą być wynikiem np. donosu. Informacja zawarta w piśmie informującym o wszczęciu dochodzenia ogranicza się do stwierdzenia, że przyczyną wszczęcia dochodzenia są informacje o nieprawidłowościach w realizacji projektu.

W kontrolach OLAF na miejscu uczestniczy również przedstawiciel Państwa Członkowskiego (Instytucji Zarządzającej) – w charakterze obserwatora kontroli. Z każdego dnia kontroli przedstawiciele OLAF sporządzają sprawozdania, które podpisują

przedstawiciele OLAF oraz obserwator/obserwatorzy. Spotkania otwierające i zamykające odbywają się w siedzibie Instytucji będącej stroną umowy z Beneficjentem (IW/IPOś). Po zakończeniu kontroli na miejscu OLAF kontynuuje działania dochodzeniowe „na biurku”. W wyniku dochodzenia powstaje raport z kontroli, który w pierwszej kolejności przekazywany jest do właściwej Dyrekcji Generalnej w Komisji Europejskiej (w przypadku ZPORR są to odpowiednio: DG Employment lub DG Regio). Następnie raport, po uwzględnieniu uwag zgłoszonych przez Dyrekcję Generalną KE jest przekazywany do Państwa Członkowskiego (Instytucji Zarządzającej). Państwo Członkowskie ma prawo zgłosić zastrzeżenia do wyników kontroli OLAF.

Należy podkreślić, że przy okazji kontroli projektu wykonywanej przez OLAF ocenie podlega krajowy system zarządzania i kontroli (przykładowo proces wyboru projektu do otrzymania dofinansowania, proces kontroli projektu: na biurku i na miejscu, proces płatności i przepływów finansowych w ramach projektu). Instytucja Wdrażająca/Pośrednicząca zobowiązana jest udostępnić wszelkie dokumenty związane z wdrażaniem projektu – dla wygody kontrolujących i sprawnego przebiegu kontroli, dokumenty powinny być ułożone w sposób uporządkowany i przejrzysty, w opisanych segregatorach.

Istotne jest również, by w przypadku, gdy opinie instytucji zaangażowanych we wdrażanie ZPORR (IPOś/IW) na temat projektu są rozbieżne, ustalić wspólne stanowisko.

Ponadto, kontrole OLAF mogą dotyczyć Beneficjenta realizującego projekty w kilku województwach, dlatego konieczne może być zgromadzenie w jednym ustalonym miejscu i udostępnienie OLAF dokumentacji dot. kilku projektów realizowanych np. w kilku województwach.

5. Sposób postępowania IW/IPOś w przypadku pozyskania od OLAF informacji o wszczęciu sprawy

Postępowanie wyjaśniające OLAF można podzielić na następujące etapy:

1. postępowanie wstępne (na dokumentach),
2. postępowanie dochodzeniowe,
3. kontrola na miejscu,
4. przekazanie Państwu Członkowskiemu raportu z dochodzenia OLAF.

W sytuacji, gdy do Instytucji Wdrażającej/Instytucji Pośredniczącej wpłynie korespondencja z OLAF (pocztą elektroniczną lub tradycyjną), w odniesieniu do ww. etapów należy przestrzegać następujących zaleceń IZ ZPORR:

Ad. 1.

1. Poinformowanie przełożonego o korespondencji od OLAF (w przypadku, gdy korespondencja e-mail zostanie skierowana bezpośrednio do pracownika danej instytucji),
2. Poinformowanie przez instytucję do której wpłynęła korespondencja od OLAF właściwych instytucji zaangażowanych we wdrażanie ZPORR o wszczęciu postępowania przez OLAF:
 - Instytucję Pośredniczącą (dotyczy 1, 2, 3 i 4 Priorytetu ZPORR – w sytuacji gdy korespondencja od OLAF wpłynie w pierwszej kolejności do IW),
 - Instytucję Wdrażającą (dotyczy 2 Priorytetu i działania 3.4 ZPORR – w sytuacji, gdy korespondencja od OLAF wpłynie w pierwszej kolejności do IPOś),
 - IZ ZPORR – w każdym ww. przypadku,

UWAGA: Instytucja Zarządzająca ZPORR informuje o każdym takim przypadku komórkę organizacyjną w Ministerstwie Finansów odpowiedzialną za przekazywanie informacji o nieprawidłowościach do KE – partnera OLAF w Polsce,

3. Przekazywanie do wiadomości IZ ZPORR wszelkiej korespondencji z OLAF,
4. Przekazanie na prośbę OLAF uwierzytelnionej dokumentacji w sprawie.

UWAGA: Ponadto, instytucja będąca stroną umowy z Beneficjentem o dofinansowanie projektu powinna ustalić, czy Beneficjent realizuje ze środków funduszy strukturalnych na terenie kraju również inne projekty, a jeżeli tak, to jakie to są projekty (należy zidentyfikować program, Instytucję Wdrażającą/Pośredniczącą, tytuł, nr projektu) – taką informację należy przekazać do IZ ZPORR.

Ad. 2.

1. Po otrzymaniu informacji o wszczęciu przez OLAF dochodzenia w sprawie i zamiarze przeprowadzenia kontroli na miejscu należy powiadomić o tym fakcie instytucje zaangażowane we wdrażanie ZPORR:

- właściwą Instytucję Wdrażającą,
- Instytucję Pośredniczącą dla ZPORR w regionie,
- Instytucję Zarządzającą ZPORR.

UWAGA: Dotychczas zawiadomienia o planowanej kontroli na miejscu wpływały do Instytucji Zarządzającej ZPORR.

2. Poinformowanie Beneficjenta o planowanej kontroli,
UWAGA: dotychczas Instytucja Zarządzająca ZPORR informowała Beneficjentów o planowanej kontroli.
3. Uzgodnienie wspólnego stanowiska IW oraz IPOś w przypadku ew. niezgodności,
4. Przygotowanie dokumentacji dotyczącej wdrażanego projektu (począwszy od etapu naboru, oceny i wyboru projektu aż po etap zamknięcia projektu),
5. Wyznaczenie pracownika IW/IPOś, który najlepiej zna projekt (np. opiekun projektu) do ew. współpracy z kontrolerami (wyjaśnianie wątpliwości, udzielanie odpowiedzi na pytania dot. projektu),

Ad. 3.

1. Udostępnienie dokumentacji wymaganej przez OLAF w zawiadomieniu o kontroli,
2. Udzielenie wyjaśnień przez wyznaczonych pracowników w przypadku pytań kontrolerów,

Ad. 4.

1. Udział w wypracowaniu stanowiska w odpowiedzi na raport pokontrolny OLAF.